

Mr. van Domselaar geeft raad:

De mededelings- en onderzoeksplicht bij aankopen

U herkent het ongetwijfeld: u koopt een nieuw product en binnen enkele dagen komt u erachter dat het product niet de eigenschappen bezit die u voorafgaande aan de koop had verwacht.

De vraag is vervolgens voor wiens rekening en risico deze 'dwaling' komt. Met andere woorden: had de verkoper u moeten attenderen op het feit dat het product deze eigenschap niet bezit óf had u zelf onderzoek moet doen naar de (on)mogelijkheden van het betreffende product? Dit worden de zogenoemde 'mededelingsplicht' en 'onderzoeksplicht' genoemd. In deze bijdrage zal ik - aan de hand van een voorbeeld - enkele handvatten geven hoe in juridisch opzicht met deze problematiek wordt omgegaan.

De bescheiden auto en de (te) zware aanhangwagen met laserapparatuur

Karin Huizer heeft sinds kort een bedrijf dat laserapparaten produceert voor het behandelen van schimmelnagels. Aangezien de vraag naar deze laserapparaten enorm is gegroeid, besluit Karin een auto te kopen, zodat zij met een aanhangwagen de laserapparatuur kan vervoeren naar de kopers. Karin vindt op internet een tweedehands auto met trekhaak. Het gaat om een Volkswagen Polo met een bescheiden motorvermogen van 45 pk. De auto wordt aangeboden door Jan de Ham. Karin bezoekt Jan en zij raken aan de praat over het bedrijf van Karin. Karin vermeldt dat zij voornemens is om met de auto per maand zes laserapparaten - die zo'n 500 kilo per stuk wegen - naar klanten te vervoeren. Hierbij geeft Karin aan dat in haar aanhangwagen zes laserapparaten tegelijkertijd vervoerd zullen worden. Karin en Jan komen tot zaken en de auto wisselt voor een bedrag van €1.450 van eigenaar. Lang plezier van haar aankoop heeft Karin niet: bij de eerste rit met zes laserapparaten in de aan-

hanger naar Zuid-Limburg stelt zij vast dat de auto onvoldoende vermogen heeft om de aanhangwagen bergopwaarts te trekken. Karin wendt zich tot mr. Van Domselaar met de vraag of zij de koopovereenkomst kan ontbinden.

De onderzoeksplicht van de koper

Bij de koopovereenkomst tussen Karin en Jan dient de auto aan de overeenkomst te beantwoorden. Dat wil zeggen dat de auto de eigenschappen moet bezitten die Karin op grond van de overeenkomst mocht verwachten. In elk geval moet de auto de eigenschappen bezitten die voor een normaal gebruik nodig zijn en van welke eigenschappen Karin de aanwezigheid niet behoefde te betwijfelen. Indien Karin twijfelt of de auto bepaalde eigenschappen bezit, dient zij hieromtrent vragen te stellen aan de verkoper of dient zij zelf een onderzoek te verrichten. Op het moment dat de auto niet de eigenschappen bezit die nodig zijn voor een normaal gebruik en waarvan Karin de aanwezigheid van die eigenschap niet behoefde te betwijfelen, is er sprake van non-conformiteit en kan Karin het aankoopbedrag terugvorderen. Karin komt echter geen recht toe op non-conformiteit als zij niet aan haar eigen onderzoeksplicht heeft voldaan. Zoals wij hierna zullen zien heeft ook de verkoper in bepaalde gevallen een mededelingsplicht.

De mededelingsplicht van de verkoper

In het algemeen is sprake van een mededelingsplicht voor de verkoper indien hij een bepaalde eigenschap van het

Mr. R. van Domselaar is advocaat bij Amice Advocaten B.V., www.amice-advocaten.nl.

Tip!

Indien u een (duur) product koopt, is het verstandig om bij de verkoper duidelijk aan te geven voor welk doel u dit product gaat gebruiken. Stel daarnaast (eventueel schriftelijk) voorafgaande aan de koop vragen aan de verkoper over de eigenschappen van het product. Indien de verkoper geen deskundige is, is het raadzaam om zelf een onderzoek te laten uitvoeren naar het product. Met name bij de koop van tweedehands producten van een ondeskundige verkoper legt de onderzoeksplicht van de koper meer gewicht in de schaal.

product kent (of behoorde te kennen) die niet bekend is bij de koper, terwijl verkoper wist (of behoorde te weten) dat die eigenschap voor de koper van belang is. Als sprake is van een deskundige verkoper, wordt de mededelingsplicht eerder aangenomen. De mededelingsplicht van verkoper prevaleert op grond van vaste jurisprudentie boven de onderzoeksplicht van de koper, omdat de koper in zekere mate van de mededelingen van de verkoper mag uitgaan. Als een verkoper inlichtingen verschaft over een eigenschap van het gekochte, rust op de koper in principe geen plicht meer om hiernaar zelf onderzoek te doen.

De ontknoping in het geschil

In de zaak van Karin staat vast dat de auto niet de eigenschappen bezit welke Karin ervan had verwacht. Het is echter de vraag of Karin zelf een onderzoek had moeten verrichten naar het vermogen van de auto of dat Jan had dienen mede te delen dat deze auto onvoldoende vermogen heeft om zware apparatuur te vervoeren. Hiervoor is omschreven dat een koper een onderzoeksplicht heeft en - in bepaalde gevallen - de verkoper een mededelingsplicht heeft. Karin heeft zich echter op geen enkele wijze verdiept in de vraag of deze auto de aanhangwa-

gen met zes zware apparaten kan vervoeren. Om deze reden zal gekeken moeten worden of er feiten en omstandigheden aanwezig zijn die tot gevolg hebben dat Jan als verkoper, Karin over het onvoldoende trekvermogen van de auto diende te informeren.

Uit de bespreking tussen mr. Van Domselaar en Karin kwam naar voren dat Jan een autohandelaar is die meer dan 40 jaar ervaring heeft in het vak. Bovendien heeft Jan tijdens de onderhandelingen aangegeven dat Karin met deze auto 'prima uit de voeten kan' voor haar werk. Tot slot wist Jan dat het trekvermogen om de zware aanhangwagen te trekken een essentieel onderdeel was om de auto al dan niet te kopen. Ondanks het feit dat Jan niet expliciet heeft aangegeven dat de auto voldoende vermogen heeft om een aanhangwagen met 3.000 kilo te trekken, acht mr. Van Domselaar voldoende feiten en omstandigheden aanwezig om Jan - die ook na enkele sommatiebrieven op geen enkele manier bereid was om dit geschil gezamenlijk op te lossen - in rechte te betrekken. Na het uitbrengen van een dagvaarding, besloot Jan alsnog te willen zoeken naar een oplossing in der minne en hebben partijen de zaak uiteindelijk alsnog geschikt. Hierbij heeft Karin het volledige koopbedrag retour ontvangen van Jan.